

[Justitsministeren]

udtryk for et ønske om, at der skulle gennemføres en generel forvaltningslov.

Forvaltningsreformen betyder en større retssikkerhed for borgerne og en mere åben forvaltning og er således udtryk for et væsentligt fremskridt. Regeringen har derfor tillagt det betydelig vægt, at reformen bliver gennemført, også fordi den er udtryk for vores ønsker om at modernisere den offentlige forvaltning og sikre en forbedret service over for den enkelte borger.

Jeg er derfor meget tilfreds med, at det ser ud til, at det nu vil lykkes. På baggrund af den grundige behandling af forslagene i sidste folketingsamling er man i retsudvalget nået til enighed om indholdet af disse nye love, og det er der grund til at være tilfreds med.

Vi har jo i Danmark tradition for, at love af denne grundlæggende karakter hviler på et bredt flertal i folketinget.

Overvejelserne i retsudvalget har ført til forskellige ændringer i de to lovforslag. Der kan vel navnlig være grund til at fremhæve, at de vigtige regler om begrundelse af forvaltningens afgørelser – i lighed med hvad der gælder i de øvrige nordiske lande – er udformet som regler om samtidig begrundelse.

Der er endvidere opnået enighed om det meget vanskelige spørgsmål om aktindsigt i sygehusjournaler, og jeg er glad for at kunne oplyse, at Den danske Lægeforening har været enig i, at tiden nu er inde til at give patienterne en sådan adgang, hvilket kan bidrage til at fjerne den risiko for utryghed, der eventuelt kan være knyttet til de »lukkede« journaler.

Da nogle af de nye regler i praksis vil kræve en vis tilvænnning, har jeg – som i de tidligere forslag – foreslået, at der gives kommunerne den fornødne tid til at få tilrettelagt sagsbehandlingen og foretaget den fornødne efteruddannelse af personalet.

I reformen indgår endvidere nye regler om offentligt ansattes tavshedspligt.

De foreslåede regler bygger på et omfattende udvalgsarbejde og en udtalelse fra straffelovrådet.

I de senere år er det navnlig to forskellige problemstillinger, hvori tavshedspligt indgår, der har givet anledning til drøftelser her i folketinget.

Den ene er, hvordan vi sikrer de offentligt ansattes adgang til at tage del i samfundsdebatten om de emner, som de arbejder med, når der samtidig må gælde en vis tavshedspligt for dem med hensyn til fortrolige oplysninger. Spørgsmålet er kompliceret, og reglerne om tavshedspligt indgår som bekendt kun som en ganske lille del af den langt mere omfattende problemstilling, der betegnes som de offentligt ansattes loyalitetsforpligtelse, og som vi drøftede her i folketinget for nogle år siden på grundlag af professor Bent Christensens responsum.

Med henblik på at gøre det lettere for offentligt ansatte at afgøre, om en oplysning er omfattet af tavshedspligten, er der i forvaltningsloven medtaget en opregning af de hensyn, der typisk kan føre til tavshedspligt. For at sikre imod, at pålæg om tavshedspligt pålægges offentligt ansatte med urette, præciseres det endvidere, at en myndigheds ledelse kun kan pålægge de ansatte tavshedspligt med hensyn til en oplysning, når det er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til bestemte offentlige eller private interesser.

Det andet spørgsmål, der har optaget os her i folketinget, er, hvordan vi giver borgerne den fornødne sikkerhed for, at de fortrolige oplysninger, som offentlige myndigheder indsamler, ikke vandrer frit til de andre myndigheder. Vi har jo samtidig indrettet vores lovgivning således, at den offentlige forvaltning ofte skal anvende en række fortrolige oplysninger til løsning af deres opgaver, herunder tilsyns- og kontrolopgaver. En tilsvarende problemstilling har vi behandlet i forbindelse med registerlovgivningen.

På baggrund af de synspunkter, der er medtaget i retsudvalgets beretning fra sidste samling, er der fastsat nogle regler i forvaltningsloven, som i et meget væsentligt omfang begrænser en offentlig forvaltningsmyndigheds mulighed for at videregive eller indhente helt private oplysninger fra andre myndigheder uden samtykke fra den, oplysningerne vedrører. Særlig for så vidt angår sager, der er rejst af borgerne selv – de såkaldte ansøgningsager – foreslås det som noget nyt, at borgeren som altovervejende hovedregel skal give samtykke til indhentning af oplysninger om helt private forhold, således at myndigheden i modsat fald må afstå fra at behandle sagen. Herved får den enkelte en bedre mu-